

Motion till riksdagen

1988/89:Jo857

av Kent Lundgren (mp)

Västerhavet

Skageracks och Kattegatts bottnar är f. n. i extremt dåligt skick och tyvärr kan vi förvänta oss att läget förvärras.

Den hittills milda vintern – utan vare sig snö eller tjäle – ger en ökad urlakning av kväve ur våra marker, så att havet inte får sin normala vintervila detta år. Även vattnets värme på västkusten är oroande ur miljösynpunkt, då detta troligen ökar förutsättningarna för algtillväxten.

Dessa faktorer gör, att vi troligen kan förvänta oss en mycket tidig och kanske också häftig algbloomning i år också – och förmodligen slår mördaralgen till även denna gång.

Möjligheterna att stoppa mördaralgen är små, men vi måste snabbt söka finna metoder att angripa bottendödsproblemet, om vi vill bibehålla vår växt- och djurrikedom i västerhavet.

Våra forskare gör fantastiska insatser för att kartlägga vad som händer i vår marina miljö samt orsakerna och sambanden till all den förstörelse som drabbar dess växt- och djurliv.

Men oavsett vad man kommer fram till, så tar det tid att stoppa alla de utsläppskällor som forskarna successivt finner. Det tar tid att bygga om reningsverken. Det tar tid att lägga om metoderna i jordbruket. Det tar troligen mer än 10 år att laka ur allt överskottskväve från jordbruket även om man stoppade all övergödning i dag. Vi bygger fortfarande upp en veritabel kvävebomb av gödning i södra Sveriges skogsmarker. Vi är inte ens kapabla att bromsa upp den dubbling av vår biltrafik fram till år 2010, som prognosmakarna siar om. Istället underlättar vi biltillväxten genom att bygga E6:an som motorväg i stället för att satsa på Bohusbanans efterlängtade dubbelspår.

Vi måste därför räkna med häftiga algbloomningar i atskilliga år till och därför också med bottnar täckta av döda alger, bottnar som stinker av svavelväte och bottnar som är absolut syrefria och därmed också helt sterila.

Vi anser att våra kreativa forskare och marinbiologer bör få en chans att pröva okonventionella metoder och udda lösningar för att på lämpliga ställen bekämpa syrebristen och därmed ge så många arter som möjligt en chans till överlevnad.

Ett sätt kan exempelvis vara att välja ut ett antal "innanhav" på västkusten – där vattenomsättningen är låg i bottenskikten – och där lägga ut långa slangar med jet-munstycken, som via en kompressor trycker ut en fin "luftdimma" över de kringliggande bottnarna för att snabba upp förmultningen och nedbrytningen av de döda algerna – precis på samma sätt som

man gör i ett saltvattenakvarium, men i mycket större skala.

Detta är endast ett förslag av många – forskarna kan säkert finna fler – men om detta, eller andra experiment, lyckas förbättra förhållanden på ett antal ställen utefter Bohuskusten, så att den genetiska artrikedomen kan bevaras i dessa inomskärs liggande havsakvarier, så kan dessa arter föröka sig i Skagerack och Kattegatt så snart forskarna, myndigheterna och näringslivet med gemensamma ansträngningar stoppat övergödningen av haven.

Innanhav utefter Bohuskusten, som kan passa för dessa typer av experiment, är ex. Stigfjorden – som endast har en 10-procentig vattenomsättning per år – samt Gullmaren – som har en tröskel i inloppet – men det finns säkert fler ställen.

Våra marinbiologiska forskningsstationer och Chalmers bör idka samarbete för att finna de lämpligaste experimentprojekten.

Men det behövs ekonomiska resurser för att klara detta och vi anser att riksdagen bör skjuta till medel i fem år framåt – med start redan 1989 – men att regeringen också bör be näringslivet utefter västkusten om hjälp och resurser till dessa ändamål. Inte bara för att man medverkat till dagens resultat, utan också för att de praktiska erfarenheter man kan få av dessa projekt kan användas på andra ställen på vår jord och därmed kan dessa försök leda till export av produkter och metoder.

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen i enlighet med motionens syfte anslår 10 milj. kronor per år i fem år att användas till praktiska experimentprojekt i Bohuslän för att försöka rädda växt- och djurarterna i västerhavet.

Stockholm den 25 januari 1989

Kent Lundgren (mp)